

Aluehallintovirasto

Pitäisikö olla huolissaan?

- Sosiaali- ja terveysalan ajankohtaisia valvontahavaintoja

Sosiaalihuollon asiakkaan etu valvontahavaintojen valossa

25.9.2017 klo 12-15

Vireille tulleiden valvonta- ja kanteluasioiden määrä

Palveluala/ vuosi	2015		2016		2017 (30.6.2017 asti)	
	Kantelut	Valvonta- asiat	Kantelut	Valvonta- asiat	Kantelut	Valvonta- asiat
Vanhustenhuolto	37	37	30	47	13	43
Yhteensä	74		77		56 (6 kk)	

Asiakkaan etu

Sosiaalihuoltolaki 30 §:

”Sosiaalihuoltoa koskevia päätöksiä ja ratkaisuja tehtäessä ja **sosiaalihuoltoa toteutettaessa** on ensisijaisesti otettava huomioon asiakkaan etu...”

Perusoikeudet

- ihmisarvon loukkaamattomuus
- yksilön vapaus ja oikeudet
- edistävät oikeudenmukaisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa

- Julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.
(Perustuslaki 22 §)

- Perusoikeusmyönteinen laintulkinta koskee myös viranomaistoimintaa.

- Perusoikeussuojaa ei ole kytketty tiettyyn ikärajaan tai henkilön oikeustoimikelpoisuuteen.

- Perusoikeussuoja koskee myös holhouksessa olevia.

Sosiaalihuollon asiakkaan oikeudet

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 4 §:

Asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan.

Sosiaalihuoltoa toteutettaessa on otettava huomioon asiakkaan toivomukset, mielipide, etu ja yksilölliset tarpeet sekä hänen äidinkielensä ja kulttuuritaustansa.

Valvontahuomioita 1/2

■ Toimintayksikön vastuuhenkilö

- laki yksityisistä sosiaalipalveluista 5 §, vanhuspävelulaki 21 §
- laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä ja laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä: "...ammattihenkilö on velvollinen ylläpitämään ja kehittämään ammattitaitoaan sekä perehtymään ammattitoimintaansa koskeviin säännöksiin ja määräyksiin."

■ Henkilökunnan määrä

- erityisesti yöhoidon mitoitus (kahden hoitajan apua tarvitsevat)
- kotihoidon asiakkaiden palvelun tarve lisääntyy, vakanssimäärä ei vastaa asiakkaiden palvelutarpeen kasvua
- asiakkaat entistä sairaampia ja tulevat palvelun piiriin erittäin runsaasti palveluja tarvitsevina

■ Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

- sosiaalihuoltolaki 48 §: "... on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa."
- ilmoituksen tehneeseen ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia

Valvontahuomioita 2/2

- **Lääkehoidon toteuttaminen ja infektioiden torjunta**
 - lääkehoitosuunnitelma yleisellä tasolla – ei kuvaa yksikön riskejä
 - tukipalvelutehtäviin kouluttamaton henkilöstö
 - hoitajien käyttäminen tukipalvelutehtävissä ”hoitotyöstä keittiöön”

- **Omavalvonta, riskien tunnistaminen ja riskien hallinta**
 - sosiaalihuoltolaki 47 §, vanhuspalvelulaki 23 §, laki yksityisistä sosiaalipalveluista 6 §
 - ”...suunnitelman toteutumista on seurattava ja palveluja kehitettävä toimintayksikön palveluja saavilta iäkkäiltä henkilöiltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä toimintayksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävän palautteen perusteella.”

Pitäisikö olla huolissaan?

- Puutteet lain ja säädösten asettamien velvoitteiden tunnistamisessa johtavat osaltaan sekä osaamisen että perehdytyksen puutteisiin
 - asiakkaan oikeus laadukkaisiin palveluihin sekä hyvään hoitoon ja kohteluun ei toteudu, asiakkaan etua ei osata arvioida
 - asiakkaan itsemääräämisoikeus ja oikeus osallistua ei toteudu

- Vaarojen ja haittojen arviointi sekä riskienhallinta on puutteellista
 - asiakasturvallisuus vaarantuu, omavalvonta ei toteudu ja henkilökunnalla ei ole toimintaohjeita poikkeustilanteisiin

Aivotutkija Katri Saarikivi:
”Koska työtä tehdään aina
toiselle ihmiselle,
työ on arvokasta vain,
jos se on arvokasta
ihmiselle,
jolle sitä työtä tehdään.”

Kiitos!